

Tysk-sovjetisk forbrødring på krigskirkegård

CATO GUHNFELDT

I to uker har tysk og sovjetisk ungdom arbeidet side om side med vedlikehold av den største krigskirkegården i Norge, ved Tjøtta fire mil sør for Sandnessjøen. Idag er det offisiell kransenedleggelse for 10 500 av krigens ofre.

Det er et uvanlig men ikke desto mindre prisverdig arbeid 27 ungdommer og fire ledere fra Tyskland og den baltiske republikken Estland har utført siden 17. august. Muren rundt de to kirkegårdene på Tjøtta er blitt restaurert. Man har felt skog, luket ugress og tatt opp og rensset navneplater før disse er blitt lagt tilbake igjen i bakken. Arbeidet er i hovedsak utført i regi av den tyske organisasjonen Volkbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge, som de senere årene har gjort mye for å knytte kontakt med særlig Sovjet-Unionen i et forsøk på å bygge bro over sårene fra krigens dager.

I tillegg har det lokale veivesen utvidet parkeringsplassen på stedet, dessuten satt opp toalett og redskapsbod.

På Tjøtta sovjetiske krigskirkegård ligger cirka 8000 tidligere sovjetiske krigsfanger og falne begravet. Disse ble flyttet hit fra rundt 100

gravplasser i Nord-Norge i slutten av 1960-årene. Rett ved siden av ligger Tjøtta internasjonale krigskirkegård, med ofrene fra en av verdens største skipskatastrofer. Cirka 2570 krigsfanger, russere, nordmenn og noen tyskere – holdt fanget av sine egne, omkom da allierte fly ved en feiltagelse bombet og senket fangeskipet «Riegel» nær Tjøtta 27. november 1944. 268 mennesker overlevet katastrofen.

Både denne ulykken og skjebnen til de mange tusen sovjetiske krigsfanger vil bli minnet under dagens høytidelighet, som markerer avslutningen på flere års arbeid på stedet og også avslutningen for den tysk-sovjetiske arbeidsleiren.

Representanter for den tyske og norske krigsgravtjenesten, den tyske og sovjetiske ambassade i Norge foruten lokale myndigheter vil være tilstede ved kransenedleggelse på de to krigskirkegårdene i ettermiddag.

Det er Alstahaug og Omegn Næringsforening, representert ved direktør Skule Storheill, som er lokal arrangør for de utenlandske ungdommene. Disse vil også ha båtturer i skjærgården, fiske, bedriftsbesøk, tindebestigning, fotballkamper og besøk i norske familier bak seg når de forlater landet 3. august.